

(14) כמצותן,

או ששחטן ביום ובצפון, אלא שחישב עליהן בשעת השחיטה, לזרוק דמן או להקטיר אמוריהן או לאכול מבשרן חוץ לזמנו, והקרבן נפסל ונעשה בכך "פיגול", והאוכלו, אפילו תוך זמנו חייב כרת, [כמו ששינו במסכת זבחים כז ב],

או (15) שחישב עליהן בשעת השחיטה לזרוק דמן או להקטיר אמוריהן או לאכול מבשרן חוץ למקומו, והקרבן נפסל אך אינו נעשה בכך פיגול שחייבים על אכילתו כרת.

בכל אלו מועלין בהן, הואיל והקרבן פסול, ואין להם היתר לכהנים, לכן עדיין נקראים "קדשי ה'".

ובגמרא יבואר מה חידשה המשנה, וכמו כן יבואר למה נקטה המשנה פסולים אלו, ואיזו חידוש יש בכל אחד ואחד מהן.

כלל אמר רבי יהושע: כל בהמת קדשים, שהיה לה שעת היתר לכהנים, שהעבודות נעשו בכשרות, והותר הבשר לכהנים אפילו שעה אחת, אף שנפסלה אחר כך, כמו שיבואר, אין מועלין בה, ולא נקראת כבר "קדשי ה'", הואיל והותרה כבר לכהנים (16)-

וכל שלא היה לה שעת היתר לכהנים שנפסלה לפני שנגמרו העבודות המתירות אותה באכילה, מועלין בה, הואיל ומעולם לא הותרה באכילה, הרי היא נקראת מקדשי ה', אף על פי שהיא פסולה, כמבואר.

איזו היא שהיה לה שעת היתר לכהנים שאין מועלים בה?

כגון: שלנה, שלאחר שהותר לכהנים "לן" הבשר עד הבוקר [קדשי קדשים נאכלים ביום הקרבתם ובלילה עד הבוקר, ואם עבר עליהם עמוד השחר נפסלים] והוא הנקרא

יצא מידי מעילה, משמיעה לנו המשנה, שבכל זאת, יש בהם מעילה, כיון שעל כל פנים הקרבן פסול. וראה בהשמטות לשיטה מקובצת ובפירוש קדמון, ביאור המשנה כולה לפי דרך זו.

השיטה מקובצת מביא תירוץ אחר בשם תוס' ליישב גירסתנו. דהנה, על אף שכאשר זרק דמו בלילה, פסולו יותר מאשר שחט בלילה, מכל מקום, יש בו פסול אחד, אבל כשחט בלילה קודם עלות השחר וזרק דמו ביום יש בו שני פסולים. האחד, נשחט בלילה, והשני, פסול לינה של הדם, וכשזרק דמו ביום נפסל הדם בלינה, לפיכך, כיון שיש בו שתי סיבות להיותו פסול, היה עולה על הדעת לומר שדינו כמי שחנקו, ואין בו מעילה, משמיעה לנו המשנה, שבכל זאת, יש בו מעילה.

14. כתבו התוס': הטעם שברישא שנתה המשנה "שחט וקיבל" זה בדרום וזה בצפון, ואילו בסיפא שנתה "שחט וזרק" זה ביום וזה בלילה, מפני שביום ולילה אי אפשר לצמצם שהשחיטה תהיה ביום והקבלה שהיא תיכף אחריה תהיה בלילה [או שחיטה בלילה וקבלה ביום], לפיכך נקט התנא: שחיטה וזריקה, שיש שהות ביניהם, ואילו ברישא [שיטה מקובצת בשם תוס' הרא"ש] נקט שתי העבודות הראשונות, לפי סדר העבודות: שחיטה, קבלה, הולכה וזריקה.

15. גירסת השיטה מקובצת.

16. פירוש המיוחס לרש"י ותוס' כאן. וכן מפרש רש"י מנחות [קב א] ופסחים [עח א].

ובמסכת יומא [כ א] מוסיף רש"י: כדקיימא